

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ, ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ І
ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан економічного факультету

_____ А. В. Череп _____

«_____» _____ 201__

ГЛОБАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ БІЗНЕСУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки: _____ **магістрів** _____

спеціальності: _____ **051 – Економіка** _____

освітня програма: _____ **Міжнародна економіка** _____

Укладач: к.е.н., викладач Корінний Сергій Олександрович

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри міжнародної
економіки, природних ресурсів і
економічної теорії

Протокол № _____ від
“ _____ ” _____ 201__ р.
Завідувач кафедри міжнародної
економіки, природних ресурсів і
економічної теорії

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною
радою
економічного факультету

Протокол № _____ від
“ _____ ” _____ 201__ р.
Голова науково-методичної ради
економічного факультету

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
Загальна кількість годин – 150	Спеціальність 051 – Економіка	Рік підготовки:	
	Освітня програма Міжнародна економіка	VI-й	-
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 4 год	Рівень вищої освіти: магістерський	Лекції	
		год. 12	- год.
		Практичні, семінарські	
		год. 12	- год. -
		Лабораторні	
		0 год.	- год.
		Самостійна робота	
		126 год.	- год.
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Глобальні стратегії бізнесу» є формування у майбутніх фахівців розуміння сутності та необхідності створення і дотримання глобальної стратегії для будь-якої корпорації, що діє в умовах не лише глобального бізнесу, але й міжнародної та зовнішньоекономічної діяльності. Студенти отримають глибоке розуміння наявних глобальних і місцевих проблем економічного, соціального та політичного характерів, пов'язаних із присутністю міжнародних корпорацій, в тому числі транснаціональних, в країнах свого впливу.

В курсі акцентується увага на усвідомленні та розвитку навичок в сфері генерації інноваційної глобальної стратегії корпорації, здатної забезпечити її довгостроковий розвиток та високий рівень економічної, соціальної та політичної ефективності в умовах невизначеності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Глобальні стратегії бізнесу» є: підвищення спеціального економічного рівня фахової підготовки, розвитку та удосконаленню навичок науково-аналітичного та інноваційного опрацювання проблем створення високоефективної глобальної стратегії корпорації з урахуванням міждержавних, місцевих інтересів, політичних

інтересів та інтересів суспільства через механізми економіко-управлінського впливу в процесі прийняття оптимальних рішень в процесі діяльності корпорації.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (компетентностей):

Загальні (універсальні):

- вивчення цілей, задач, принципів та методів утворення і підтримки глобальної стратегії корпорації;

- володіння сутністю специфічних проблем, пов'язаних із запровадженням глобальної стратегії в країні присутності корпорації, враховуючи політичні, правові, соціальні та екологічні умови;

- володіння основними теоретичними та практичними аспектами створення, підтримки та трансформації глобальної стратегії до об'єктивних ринкових вимог;

- здатність аналізувати, ранжувати та транспонувати окремі елементи глобальної стратегії корпорації.

Спеціальні (фахові):

- здатність проводити різні види аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища корпорації;

- розрахунок основних фінансово-економічних показників ефективності наявної глобальної стратегії корпорації;

- вміння будувати інноваційну глобальну стратегію відповідного економічного суб'єкта з урахуванням довгострокової перспективи;

- вміння користуватись в практичній роботі методикою застосування глобальної стратегії корпорації;

- вміння моделювати та укладати інвестиційні проекти із запровадження інноваційної глобальної стратегії.

Після вивчення курсу «Глобальні стратегії бізнесу» магістри за напрямом підготовки «Міжнародна економіка» будуть здатні вирішувати професійні завдання з урахуванням актуальних викликів сучасної економіки та володіти такими спеціальними професійними якостями:

- вміння проводити ретельний аналіз внутрішнього та зовнішнього середовищ функціонування міжнародної корпорації;

- вміння прогнозувати подальший розвиток окремих циклів світової економіки, а також передбачати позитивні та негативні трансформаційні процеси світового ринку;

- вміння виділяти найсуттєвіші фактори ефективності функціонування міжнародної корпорації, ранжувати їх за ієрархією пріоритетності та пропонувати шляхи їх посилення;

- вміння розробляти потенційно нові та пропонувати модифікації до існуючих глобальних стратегій корпорації на основі інноваційного підходу;

- вміння розробляти інноваційну маркетингову, економічну, фінансову, комерційну, антикризову, та стратегію ризикозахищеності корпорації;

- вміння управляти, контролювати та регулювати процеси запровадження стратегічних змін в корпорації, активно боротися із опором таким змінам.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Глобальні стратегії бізнесу» має міждисциплінарний характер та інтегрує в собі знання з багатьох економічних дисциплін. Тому з метою найкращого засвоєння матеріалу студенти повинні до вивчення курсу опанувати знання і навички, отримані при вивченні дисциплін «Міжнародна торгівля», «Міжнародна економіка», «Маркетинг», «Міжнародні фінанси», «Міжнародний бізнес». При цьому курс «Глобальні стратегії бізнесу» є базовим для вивчення таких дисциплін, як: «Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства», «Торгівельна політика», «Міжнародний інвестиційний менеджмент» та ін.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методичні основи утворення глобальної стратегії бізнесу

Тема 1. Засади корпоративного управління

Сутність корпоративного управління. Основні риси сучасного корпоративного управління. Інтегровані корпоративні структури. Дотримання співвідношення корпоративних прав та інтересів різних груп акціонерів-інвесторів. Основні напрямки регулювання корпоративного сектору.

Тема 2. Загальна характеристика стратегічного управління корпораціями

Поняття і сутність стратегічного управління. Визначення місії та формулювання цілей корпорації. Види стратегічного управління. Вплив внутрішнього та зовнішнього середовища на стратегію корпорації. Поняття і процес стратегічного планування. Застосування методу SWOT-аналізу для опрацювання стратегічних альтернатив. Стратегічний аналіз. Вибір стратегії корпорації та контроль її реалізації. Методика формування й узгодження стратегічних варіантів.

Тема 3. Стратегія антикризового управління корпораціями.

Економічний механізм виникнення кризового стану виробничих систем. Місце антикризового управління в корпоративній стратегії. Кризовий стан корпорації як об'єкт управління. Теоретичне обґрунтування механізму управління корпораціями в кризовому стані. Сутність і класифікація методів антикризового управління. Створення системи антикризового управління корпораціями. Концепція побудови системи діагностики рівня кризового стану корпорації. Оцінка фінансових загроз виникнення кризи. Методичні підходи до аналізу кризи результату. Дослідження чинників стратегічної кризи корпорацій. Контролювання кризи.

Тема 4. Економічна, комерційна та фінансова стратегії корпорації.

Поняття економічної стратегії. Стратегія продукту. Товарно-ринкова стратегія. Ресурсно-ринкова стратегія корпорації. Стратегія ціноутворення. Ціна як категорія ринкового господарювання. Класифікація та види цін. Процес ціноутворення в корпорації. Процес ціноутворення в корпораціях України. Способи ціноутворення на товар. Еластичні і нееластичні ціни на товар/послугу. Сучасна цінова стратегія корпорацій. Обґрунтування методологічних аспектів формування політики ціноутворення. Вплив ціни на економічні процеси та

відносини. Інтеграційна стратегія корпорації. Планування фінансово-інвестиційної стратегії корпорації. Технологічна стратегія корпорації.

Тема 5. Стратегія маркетингу

Включення маркетингу в стратегічне управління корпораціями. Ринок та його роль в господарському механізмі суспільства та корпорації. Процес планування ринкової стратегії корпорації. Управління маркетингом в корпорації. Стратегії маркетингу.

Розділ 2. Напрямки оптимізації глобальної стратегії корпорації

Тема 6. Конкурентна стратегія корпорації.

Розвиток концепції управління підприємством. Ключові характеристики стану підприємства. Оцінка конкурентоздатності підприємства. Внутрішні індикатори розвитку фінансової мікросистеми. Інвестиції як чинник підвищення конкурентоздатності підприємства. Аналіз управління операціями. Аналіз людського потенціалу підприємства. Аналіз рівня менеджменту в організації. Оцінка рівня культури підприємства. Інформаційне забезпечення системи забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Тема 7. Нарощування ризикозахисності корпорації.

Поняття ризику, його особливості в сучасних умовах. Класифікація ризику. Основні підходи до управління ризиком в корпорації. Економічні ризики та економічна безпека підприємства. Стратегії соціально-економічної безпеки. Оцінка схильності системи управління до ризику. Методологія та система показників оцінки ризику в стратегічному управлінні корпораціями. Методи управління ризиком. Шляхи підвищення ефективності управління ризиком у корпорації.

Тема 8. Проведення стратегічних організаційних змін.

Природа та цілі організаційних змін. Передумови та чинники успішного проведення організаційних змін. Управління змінами в стратегії державної підтримки підприємництва. Взаємодія індивіда з групою. Використання працівників в управлінні для впровадження змін. Стратегія переборення опору змінам. Управління змінами як стратегія подолання криз в корпорації. Організація командної роботи.

Тема 9. Організація корпоративної системи контролінгу.

Сутність контролінгу, причини його виникнення й особливості розвитку в стратегічному управлінні корпораціями. Мета, предмет, методи і об'єкти системи корпоративного контролінгу. Оперативний контролінг в управлінні мікроекономікою. Децентралізована служба контролінгу як лінійна служба корпорації. Взаємозв'язок оперативного і стратегічного контролінгу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		го	л	с/п	ла б		сам.роб	го	л	с/ п
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Теоретико-методичні основи утворення глобальної стратегії бізнесу										
Тема 1. Засади корпоративного управління	12	1	1		10					
Тема 2. Загальна характеристика стратегічного управління корпораціями	12	1	1		10					
Тема 3. Стратегія антикризового управління корпораціями.	14	1	1		12					
Тема 4. Економічна, комерційна та фінансова стратегії корпорації.	13	2	1		14					
Тема 5. Стратегія маркетингу	13	1	2		14					
Разом за розділом 1	64	6	6		60					
Розділ 2. Напрямки оптимізації глобальної стратегії корпорації										
Тема 6. Конкурентна стратегія корпорації.	15	1	2		14					
Тема 7. Нарощування ризикозахисності корпорації.	14	1	1		14					
Тема 8. Проведення стратегічних організаційних змін.	18	2	2		14					
Тема 9. Організація корпоративної системи контролінгу.	15	2	1		14					
Разом за розділом 2	36	6	6		66					
Всього годин	150	12	12		126					

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Засади корпоративного управління	1
2	Загальна характеристика стратегічного управління корпораціями	1
3	Стратегія антикризового управління корпораціями.	1
4	Економічна, комерційна та фінансова стратегії корпорації.	2
5	Стратегія маркетингу	1
6	Конкурентна стратегія корпорації.	1
7	Нарощування ризикозахищеності корпорації.	1
8	Проведення стратегічних організаційних змін.	2
9	Організація корпоративної системи контролінгу.	2
Разом		12

6. Теми семінарських занять (практичних/лабораторних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Засади корпоративного управління	1
2	Загальна характеристика стратегічного управління корпораціями	1
3	Стратегія антикризового управління корпораціями.	1
4	Економічна, комерційна та фінансова стратегії корпорації.	1
5	Стратегія маркетингу	2
6	Конкурентна стратегія корпорації.	2
7	Нарощування ризикозахищеності корпорації.	1
8	Проведення стратегічних організаційних змін.	2
9	Організація корпоративної системи контролінгу.	1
Разом		12

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Засади корпоративного управління	10
2	Загальна характеристика стратегічного управління корпораціями	10
3	Стратегія антикризового управління корпораціями.	12
4	Економічна, комерційна та фінансова стратегії корпорації.	14
5	Стратегія маркетингу	14
6	Конкурентна стратегія корпорації.	14
7	Нарощування ризикозахищеності корпорації.	14
8	Проведення стратегічних організаційних змін.	14
9	Організація корпоративної системи контролінгу.	14
Разом		126

8. Види контролю і система накопичення балів

Система накопичення балів представляється у формі арифметичної суми всіх балів, які отримає студент за семестр. Розподіл балів наведено в таблиці.

Вид контрольного заходу	Кількість балів
Поточний контроль	
Розділ 1	
Практичне заняття 1	5
Практичне заняття 2	5
Практичне заняття 3	5
Практичне заняття 4	5
Поточна атестація №1 (тестування в системі MOODLE)	20
Загальна кількість балів	40
Розділ 2	
Практичне заняття 5	5
Практичне заняття 6	5
Практичне заняття 7	5
Практичне заняття 8	5
Поточна атестація №1 (тестування в системі MOODLE)	20
Загальна кількість балів	40
Всього за поточний контроль знань	80
Підсумковий контроль	
Екзамен	20
Всього за підсумковий контроль знань	20
Разом	100

8.1. Критерії оцінювання практичних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється викладачем, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів тощо.

Практичне завдання складається з теоретичних питань, виконання практичних завдань, контрольного тестування в кінці кожної теми.

Практичні заняття дозволяють студентам оволодіти практичними навичками з курсу. Результат участі студента на практичних заняттях оцінюється окремо за індивідуальне опитування (захист доповідей) – 2 бали і виконання практичних завдань – 2 бали:

- 2 бали – відповідь або завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача. Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє застосовувати вивчений матеріал; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозування явищ; вміє ставити та розв'язувати проблеми.

- 1,5-1,9 бали – відповідь і завдання – повні, але з деякими огріхами, виконані без допомоги викладача. Студент вільно володіє вивченим матеріалом, зокрема, застосовує його на практиці; вміє аналізувати і систематизувати наукову та методичну інформацію. Використовує загальновідомі доводи у

власній аргументації, здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу, але потребує консультації викладача.

- 1-1,4 бали – відповідь і завдання відзначаються неповнотою виконання без допомоги викладача. Студент може зіставити, узагальнити, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; знання є достатньо повними; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими огріхами. Здатен на реакцію відповіді іншого студента, опрацювати матеріал самостійно.

- 0,5-0,9 бали – відповідь і завдання відзначаються наявністю фрагментарності виконання за консультацією викладача або під його керівництвом. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів; з допомогою викладача виконує елементарні завдання; контролює свою відповідь з декількох простих речень; здатний усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з науково-методичним джерелом, відсутні сформовані уміння та навички.

- 0,1-0,4 бали – відповідь і завдання відзначаються високою фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Теоретичний зміст курсу засвоєно частково, необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.

8.2. Критерії оцінювання поточної атестації № 1 та № 2

Поточна атестація проводиться у формі тестування в системі MOODLE. Максимальна оцінка, яку студент може отримати за результатами кожного тестування, складає 8 балів. Тестування складається з 16 тестових завдань. За правильну відповідь на одне запитання студент отримує 0,5 балів, таким чином, відповівши вірно на всі запитання студент може отримати 8 балів.

Якщо за результатами поточного контролю знань студент отримає менше 35 балів, то на екзамен він не допускається.

Підсумковий контроль проводиться після закінчення семестру в формі екзамену.

8.3. Критерії оцінювання екзаменаційної роботи

Максимальна оцінка, яку студент може отримати за виконання екзаменаційної роботи, складає 20 балів. Екзаменаційна робота містить 20 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 0,5 балів, 1 задачу, яка оцінюється в 5 балів та 2 теоретичних питання, які оцінюються в 0,5 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5(відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Андрушків Б.М. Корпоративне управління: навч. посібник. / Б.М. Андрушків, С.П. Черничинець. – К.: Кондор, 2011. – 528 с.

2. Мальська М.П. Корпоративне управління: теорія та практика: підручник. / М.П. Мальська, Н.Л. Мандюк, Ю.С.Занько. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 360 с.

3. Мостенська Т.Л. Корпоративне управління: підручник./ Т.Л. Мостенська, В.О. Новак, М.Г. Луцький; [та ін.]. – К.: Каравела. – 2008. – 384 с.

4. Міжнародна економіка: навч. посібник. / За ред. Козака Ю. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.

5. Міжнародний менеджмент : навчальний посібник / М. В. Вихор [та ін.]. - К.: ЦУЛ, 2011. – 488 с.

6. Подольчак Н. Ю. Стратегічний менеджмент: Навч.-метод. посібник для студ. напряму «Менеджмент» спец. «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» / Національний ун- т «Львівська політехніка». – Л. : Видавництво Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2012. – 223с.

7. Порохня В. М. Стратегічне управління: навчальний посібник / В.М. Порохня, Т. О. Безземельна, Т. А. Кравченко. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 224 с.

8. Таран О. М. Стратегічне управління: Навч. посібник / Харківський національний аграрний ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х., 2009. – 143с.
9. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства: монографія / За заг. ред. Ю. Б. Іванова, О. М. Тищенко. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 384 с.
10. Шелегеда Б. Г., Касьянова Н. В., Берсуцький А. Я. Стратегічне управління потенціалом підприємства / НАН України : Інститут економіки промисловості; Донецький ун-т економіки та права. – Донецьк : ДонУЕП, 2012. – 219с.

Додаткова:

1. Антонюк Л. Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм. Монографія.— К.: КНЕУ, 2004. — 275 с.
2. Демб Ада, Ф.-Фрідріх Найбауер. Корпоративне управління: віч-на- віч з парадоксами. / Демб Ада, Ф.-Фрідріх Найбауер. – [Пер. з англ.]. – К.: Основи, 1997. – 302 с.
3. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 784.
4. Євтушевський В.А. Корпоративне управління: підручник. / В.А. Євтушевський. – К.: Знання, 2006. – 406 с.
5. Міжнародна економіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 224с.
6. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О. Задой. – К.: Знання, 2007. – 332с.
7. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Вправи для студентів: Навчальний посібник / Укл. В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, С.В. Кузьмінов, О.В. Летуча, Б.В. Литовченко, Г.М. Пилипенко, Ю.І. Пилипенко, Н.В. Рябцева. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. – 72с.
8. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України. Підручник. – К.: КНЕУ, 2003. - 948 с.
9. Поручник А. И. Міжнародна економіка. Навч.-метод. посібник – К.: КНЕУ, 2005. - 156с.
10. Філіпенко А.С. Економічний розвиток сучасної цивілізації: Навч. посібник. - К., КНЕУ, 2000. – 560с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт журналу The Economist [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economist.com>
2. Офіційний сайт журналу The Financial Times [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ft.com>
3. Офіційний сайт журналу The Wall Street Journal [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.marketwatch.com>
4. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.president.gov.ua
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>

6. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
7. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua
9. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua
10. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

Погоджено _____
відділ з навчальної роботи
«_____» _____